Bu rapor; Türk Medeni Kanunu hükümleri, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay içtihatları çerçevesinde mirasın dağılımı, yasal mirasçıların pay oranları, saklı pay kuralları, tenkis davası, ölüme bağlı tasarrufların iptali davası ve mirasta denkleştirme alacağını uygulayıcılar ve genel okuyucular için kapsamlı ve anlaşılır bir dille sunmaktadır.

1. MİRASIN DAĞILIMI VE YASAL MİRASÇILARIN PAYLARI (ZÜMRE SİSTEMİ)

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu sisteminde mirasın yasal paylaşımı **zümre sistemi** (derece sistemi) esasına dayanır. Bir önceki derecede (zümrede) mirasçı bulunduğu sürece sonraki dereceye miras geçmez.

A. Birinci Zümre: Altsoy

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 495. maddesi uyarınca:

"Mirasbırakanın birinci derece mirasçıları, onun altsoyudur.

Çocuklar eşit olarak mirasçıdırlar.

Mirasbırakandan önce ölmüş olan çocukların yerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır."

Örneğin mirasbırakanın vefatı hâlinde çocukları miras payını eşit paylaşır; mirasbırakandan önce vefat etmiş bir çocuk varsa, onun payı kendi çocuklarına (torunlara) geçer. Nitekim Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 28.03.2024 tarihli, E. 2023/4745, K. 2024/2575 sayılı kararında mirasbırakanın geride "davacı oğlu ..., davalı oğulları ...,... ile kendisinden önce ölen kızı ...'nin çocukları olan davacılar ...,...,...'nun kaldığı" somut olayda da bu halefiyet *kuralı* görülmektedir.

B. İkinci Zümre: Ana ve Baba ile Kardeşler

Altsoyu bulunmayan kişilerin mirası ana ve babasına geçer. Türk Medeni Kanunu'nun 496. maddesi gereğince:

"Altsoyu bulunmayan mirasbırakanın mirasçıları, ana ve babasıdır. Bunlar

eşit olarak mirasçıdırlar. Mirasbırakandan önce ölmüş olan ana ve babanın yerlerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır.

Bir tarafta hiç mirasçı bulunmadığı takdirde, bütün miras diğer taraftaki mirasçılara kalır."

Ana veya babadan biri ya da her ikisi mirasbırakandan önce ölmüşse, onların payı halefiyet gereği kardeşlere (veya onların altsoyuna) intikal eder.

C. Üçüncü Zümre: Büyük Ana ve Büyük Baba

Altsoyu, ana ve babası ile onların altsoyu bulunmayan mirasbırakanın mirası üçüncü zümreye geçer. Türk Medeni Kanunu'nun 497. maddesinde bu durum şöyle düzenlenmiştir:

"Altsoyu, ana ve babası ve onların altsoyu bulunmayan mirasbırakanın mirasçıları, büyük ana ve büyük babalarıdır. Bunlar, eşit olarak mirasçıdırlar.

Mirasbırakandan önce ölmüş olan büyük ana ve büyük babaların yerlerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır.

Ana veya baba tarafından olan büyük ana ve büyük babalardan biri altsoyu bulunmaksızın mirasbırakandan önce ölmüşse, ona düşen pay aynı taraftaki mirasçılara kalır.

Ana veya baba tarafından olan büyük ana ve büyük babaların ikisi de altsoyları bulunmaksızın mirasbırakandan önce ölmüşlerse, bütün miras diğer taraftaki mirasçılara kalır.

Sağ kalan eş varsa, büyük ana ve büyük babalardan birinin mirasbırakandan önce ölmüş olması hâlinde, payı kendi çocuğuna; çocuğu yoksa o taraftaki büyük ana ve büyük babaya; bir taraftaki büyük ana ve büyük babanın her ikisinin de ölmüş olmaları hâlinde onların payları diğer tarafa geçer."

D. Sağ Kalan Eşin Miras Payı

Sağ kalan eş tek başına bağımsız bir zümre değildir; hangi zümreyle birlikte mirasçı olduğuna göre alacağı pay değişir. Türk Medeni Kanunu'nun 499. maddesine göre:

"Sağ kalan eş, birlikte bulunduğu zümreye göre mirasbırakana aşağıdaki oranlarda mirasçı olur:

1. Mirasbırakanın altsoyu ile birlikte mirasçı olursa, mirasın dörtte biri,

2. Mirasbırakanın ana ve baba zümresi ile birlikte mirasçı olursa, mirasın yarısı,

3. Mirasbırakanın büyük ana ve büyük babaları ve onların çocukları ile birlikte mirasçı olursa, mirasın dörtte üçü, bunlar da yoksa mirasın tamamı eşe kalır."

2. SAKLI PAY VE TASARRUF EDİLEBİLİR KISIM

Mirasbırakan malvarlığı üzerinde serbestçe tasarruf edebilir; ancak kanun koyucu belirli yakın mirasçıların miras paylarının bir kısmını **saklı pay** olarak koruma altına almıştır.

A. Tasarruf Özgürlüğünün Sınırı

Türk Medeni Kanunu'nun 505. maddesi hükmü şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 4/5/2007-5650/1 md.) Mirasçı olarak altsoyu, ana ve babası veya eşi bulunan miras bırakan, mirasının saklı paylar dışında kalan kısmında ölüme bağlı tasarrufta bulunabilir.

Bu mirasçılardan hiç biri *yoksa,* mirasbırakan mirasının tamamında tasarruf edebilir."

B. Saklı Pay Oranları

Saklı paylı mirasçılar ve korunan oranlar Türk Medeni Kanunu'nun 506. maddesinde düzenlenmiştir:

"Saklı pay aşağıdaki oranlardan ibarettir:

1.Altsoy için yasal miras payının yarısı,

2.Ana ve babadan her biri için yasal miras payının dörtte biri,

3.(Mülga:4/5/2007-5650/2 md.)

4.Sağ kalan eş için, altsoy veya ana ve baba zümresiyle birlikte mirasçı olması hâlinde yasal miras payının tamamı, diğer hâllerde yasal miras payının dörtte üçü.

III. Tasarruf edilebilir kısmın hesabı"

(Not: 04.05.2007 tarihli ve 5650 sayılı Kanun değişikliği ile kardeşlerin saklı payı yürürlükten kaldırılmıştır; kardeşler yasal mirasçı olmakla birlikte saklı paylı mirasçı değildir.)

Eski kanun dönemi uyuşmazlıklarında saklı pay oranları farklılık gösterebilmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesinin 20/10/2021 tarihli ve B. No: 2018/38147 sayılı bireysel başvuru kararında, 1988 yılındaki hukuki duruma ilişkin olarak "ölenin çocukları eşit oranda miras hakkına sahiptir." ve "alt soyların mahfuz hissesinin kanuni miras hakkının dörtte üçü olduğu" tespiti aktarılmıştır.

Mirasçı Sıfatı	**Yasal Miras Payı (Eşle Birlikte)**	**Saklı Pay Oranı (TMK m. 506)**	**Tereke Üzerindeki Net Saklı Payı**
Sağ Kalan Eş (Altsoyla Birlikte)	1/4	Yasal payının tamamı	1/4 (%25)
Altsoy (Çocuklar) (Eşle Birlikte)	3/4 (eşit paylaşılır)	Yasal payının 1/2'si	3/8 (%37,5)
Sağ Kalan Eş (Ana-Baba Zümresiyle)	1/2	Yasal payının tamamı	1/2 (%50)
Ana ve Baba (Her Biri)	1/4 (eşle birlikte toplam 1/2)	Yasal payının 1/4'ü	1/16 (%6,25) her biri için
Kardeşler	Halefiyetle hak sahibi	Saklı payı yoktur (Mülga)	Saklı pay hakkı bulunmaz

3. ÖLÜME BAĞLI TASARRUFUN İPTALİ DAVASI

Mirasbırakanın vasiyetname veya miras sözleşmesi gibi ölüme bağlı tasarrufları kanunda belirtilen sakatlıkları taşıyorsa iptal davasına konu olur.

A. İptal Sebepleri

Türk Medeni Kanunu'nun 557. maddesine göre ölüme bağlı bir tasarrufun iptali sebepleri şunlardır:

"Aşağıdaki sebeplerle ölüme bağlı bir tasarrufun iptali için dava açılabilir:

1. Tasarruf mirasbırakanın tasarruf ehliyeti bulunmadığı bir sırada yapılmışsa,
2. Tasarruf yanılma, aldatma, korkutma veya zorlama sonucunda yapılmışsa,
3. Tasarrufun içeriği, bağlandığı koşullar veya yüklemeler hukuka veya ahlâka aykırı ise,
4. Tasarruf kanunda öngörülen şekillere uyulmadan yapılmışsa."

Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 05.03.2024 tarihli, E. 2023/202, K. 2024/1320 sayılı kararında; vasiyetnamenin kanunun aradığı şekle uygun olduğu, murisin işlem tarihinde ehliyetli bulunduğu ve irade sakatlığının kanıtlanamadığı gerekçesiyle vasiyetnamenin iptali istemine yönelik temyiz itirazları reddedilmiştir.

B. Dava Hakkı ve Kapsamı

Türk Medeni Kanunu'nun 558. maddesi uyarınca:

"İptal davası, tasarrufun iptal edilmesinde menfaati bulunan mirasçı veya vasiyet alacaklısı tarafından açılabilir.

Dava, ölüme bağlı tasarrufun tamamının veya bir kısmının iptaline ilişkin olabilir.

İptal davası, ölüme bağlı tasarrufla kendilerine, eşlerine veya hısımlarına kazandırma yapılanların tasarrufun düzenlenmesine katılmalarının yol açtığı sakatlığa dayandığı takdirde tasarrufun tamamı değil, yalnız bu kazandırmalar iptal edilir."

C. Hak Düşürücü Süreler

İptal davası açma hakkı belirli hak düşürücü sürelere bağlanmıştır. Türk Medeni Kanunu'nun 559. maddesi hükmü şöyledir:

"İptal davası açma hakkı, davacının tasarrufu, iptal sebebini ve kendisinin hak sahibi olduğunu öğrendiği tarihten başlayarak bir yıl ve her hâlde vasiyetnamelerde açılma tarihinin, diğer tasarruflarda mirasın geçmesi tarihinin üzerinden, iyiniyetli davalılara karşı on yıl, iyiniyetli olmayan davalılara karşı yirmi yıl geçmekle düşer.

Hükümsüzlük, def"i yoluyla her zaman ileri sürülebilir.

4. TENKİS DAVASI (SAKLI PAYIN KORUNMASI)

Tenkis davası, tasarrufun geçersizliğini değil; geçerli bir kazandırmanın saklı payı ihlal eden kısmının kanuni sınırına indirilmesini amaçlar.

A. Niteliği ve Hukuki Mahiyeti

Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 31.05.2021 tarihli (E. 2020/3146, K. 2021/2915) ve Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 06.11.2024 tarihli (E. 2024/3864, K. 2024/4944) kararlarında tenkis davası şu şekilde tanımlanmıştır:

"Türk Medeni Kanunu'nun 560 ve devamı maddelerinde düzenlenen tenkis (indirim) davası, miras bırakanın saklı paylarını zedeleyen ölüme bağlı veya sağlar arası kazandırmaların (tebberru) yasal sınıra çekilmesini amaçlayan, öncesine etkili, yenilik doğurucu (inşai) davalardandır."

Anayasa Mahkemesinin 20/10/2021 tarihli ve B. No: 2018/38147 sayılı kararında aktarılan Yargıtay içtihadında da "Tenkis davası ile miras bırakan tarafından yapılan tasarrufların iptali değil, değiştirilmesi amaçlanmıştır." tespiti yer almaktadır.

Türk Medeni Kanunu'nun 560. maddesine göre:

"Saklı paylarının karşılığını alamayan mirasçılar, mirasbırakanın tasarruf edebileceği kısmı aşan tasarruflarının tenkisini dava edebilirler.

Yasal mirasçıların paylarına ilişkin olarak tasarrufta yer alan kurallar, mirasbırakanın arzusunun başka türlü olduğu tasarruftan anlaşılmadıkça, sadece paylaştırma kuralları sayılır."

Nitekim bu kural Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 21.02.2019 tarihli, E. 2016/10905, K. 2019/1534 sayılı kararında "Saklı paylarının karşılığını alamayan mirasçılar, mirasbırakanın tasarruf edebileceği kısmı aşan tasarruflarının tenkisini dava edebilirler (TMK md 560)." biçiminde ifade edilmiştir. Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 03.02.2016 tarihli, E. 2015/16600, K. 2016/1098 sayılı kararında vasiyetnamelerin "mutlak tenkise tabi" olduğu ve "Yasal mirasçıların paylarına ilişkin olarak tasarrufta yer alan kurallar, mirasbırakanın arzusunun başka türlü olduğu tasarruftan anlaşılmadıkça, sadece paylaştırma kuralı sayılır(TMK.md.560/2)." ilkesi belirtilmiştir. Aynı kararda, tasarruf nisabını aşan kazandırmalarda "herbirine saklı paylarından fazla isabet eden miktarlar orantılı olarak tenkise tabidir." kuralı vurgulanmıştır.

B. Tenkise Tabi Sağlararası Kazandırmalar

Türk Medeni Kanunu'nun 565. maddesi gereğince ölüme bağlı tasarrufların yanında bazı sağlararası kazandırmalar da tenkise tabidir:

"Aşağıdaki karşılıksız kazandırmalar, ölüme bağlı tasarruflar gibi tenkise tâbidir:

1. Mirasbırakanın, mirasçılık sıfatını kaybeden yasal mirasçıya miras payına mahsuben yapmış olduğu sağlararası kazandırmalar, geri verilmemek kaydıyla altsoyuna malvarlığı devri veya borçtan kurtarma yoluyla yaptığı kazandırmalar ya da alışılmışın dışında verilen çeyiz ve kuruluş sermayesi,

2. Miras haklarının ölümden önce tasfiyesi maksadıyla yapılan kazandırmalar,

3. Mirasbırakanın serbestçe dönme hakkını saklı tutarak yaptığı bağışlamalar ve ölümünden önceki bir yıl içinde âdet üzere verilen hediyeler dışında yapmış olduğu bağışlamalar,

4. Mirasbırakanın saklı pay kurallarını etkisiz kılmak amacıyla yaptığı açık olan kazandırmalar."

Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 04.07.2023 tarihli, E. 2022/5428, K. 2023/3954 sayılı kararında "mirasbırakanın saklı pay kurallarını etkisiz kılmak amacıyla yaptığı açık olan kazandırmaların tenkise tabi olduğu" belirtilmiştir. Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 14.03.2024 tarihli, E. 2024/1020, K. 2024/1555 sayılı kararında da bir sağlararası kazandırmanın bu bent kapsamında tenkise tabi tutulabilmesi için "tasarrufun saklı pay kurallarını etkisiz kılma amacıyla yapıldığının açık olması gerekmektedir." değerlendirmesi yapılmış ve tenkis davalarında "her bir davacının davası diğerinden bağımsızdır." kuralı aktarılmıştır.

C. Tenkiste Net Tereke Hesabı ve Değerleme Esasları

Saklı payın aşılıp aşılmadığının tespiti net terekenin usulünce hesaplanmasına bağlıdır:

1. **Net Terekenin Belirlenmesi:** Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 14.01.2021 tarihli, E. 2017/3025, K. 2021/144 sayılı kararında açıklandığı üzere, "Saklı payların zedelendiğinden söz edilebilmesi ise kazandırma konusu tereke ile kazandırma (temlik) dışı terekenin tümünün bilinmesiyle mümkündür." Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 17.05.2022 tarihli, E. 2022/1094, K. 2022/3940 sayılı kararında da "Aktiften belirtilen borçların indirilmesi net terekeyi oluşturur." ilkesi benimsenmiştir.

Değerleme Tarihi: Net tereke hesaplanırken değerler kural olarak Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 31.05.2021 tarihli, E. 2020/3146, K. 2021/2915 sayılı kararında ifade edildiği üzere "mirasın açıldığı tarihteki fiyatlara göre" saptanır. Anayasa Mahkemesinin 20/10/2021 tarihli, B. No: 2018/38147 sayılı kararında da ilk derece mahkemesinin ölüm tarihindeki değeri esas almasına ilişkin olarak "Mahkemenin ihtilaf konusu taşınmazların ölüm tarihindeki değerini esas alarak tenkis tutarını hesaplaması keyfî ve temelsiz değildir." değerlendirmesi aktarılmış, ancak uzun süren yargılamalarda "413,51 TL'lik alacağın sadece yasal faiz ilave edilerek ödenmesinin başvuruculların mağduriyetinin giderilmesinde yetersiz kalacağı açıktır" denilerek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

3. **Bölünemez Malın Durumu:** Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 05.03.2024 tarihli, E. 2023/202, K. 2024/1320 sayılı kararında bölünemeyen mallar bakımından "her iki ihtimalde de paylı/hisseli tescile değil tasarrufa konu malın tamamının tesciline karar verilir" ilkesine işaret edilmiştir.

D. Tenkiste Hak Düşürücü Süreler

Türk Medeni Kanunu'nun 571. maddesi tenkiste süreleri açıkça belirler:

"Tenkis davası açma hakkı, mirasçıların saklı paylarının zedelendiğini öğrendikleri tarihten başlayarak bir yıl ve her hâlde vasiyetnamelerde açılma tarihinin, diğer tasarruflarda mirasın açılması tarihinin üzerinden on yıl geçmekle düşer.

Bir tasarrufun iptali bir öncekinin yürürlüğe girmesini sağlarsa, süreler iptal kararının kesinleşmesi tarihinde işlemeye başlar.

Tenkis iddiası, def'i yoluyla her zaman ileri sürülebilir."

5. MİRASTA DENKLEŞTİRME (İADE) ALACAĞI

Mirasta denkleştirme, mirasbırakanın sağlığında yasal mirasçılarına karşılıksız olarak sağladığı kazandırmaların terekeye geri verilmesini veya miras paylarına mahsup edilmesini sağlayan bir kurumdur. Amaç yasal mirasçılar arasında eşitliği ve hak dengesini korumaktır.

A. Denkleştirme Yükümlülüğü ve Kapsamı

Türk Medeni Kanunu'nun 669. maddesi hükmü şöyledir:

"Yasal mirasçılar, mirasbırakandan miras paylarına mahsuben elde ettikleri sağlararası karşılıksız kazandırmaları, denkleştirmeyi sağlamak için terekeye geri vermekle birbirlerine karşı yükümlüdürler.

Mirasbırakanın çeyiz veya kuruluş sermayesi vermek ya da bir malvarlığını devretmek veya borçtan kurtarmak ve benzerleri gibi karşılık almaksızın altsoyuna yapmış olduğu kazandırmalar, aksi mirasbırakan tarafından açıkça belirtilmiş olmadıkça, denkleştirmeye tâbidir."

Bu yasal düzenleme Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 06.12.2022 tarihli, E. 2022/6272, K. 2022/7922 sayılı kararında da doğrudan "Yasal mirasçılar, mirasbırakandan miras paylarına mahsuben elde ettikleri sağlararası karşılıksız kazandırmaları, denkleştirmeyi sağlamak için terekeye geri vermekle birbirlerine karşı yükümlüdürler." şeklinde teyit edilmiştir. Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 30.03.2017 tarihli, E. 2017/93, K. 2017/2527 sayılı kararında aktarılan ilk derece mahkemesi gerekçesinde de denkleştirmenin konusu "mirasbırakanın sağlığında, mirasçıya karşılıksız yaptığı kazandırmalar" olarak açıklanmıştır.

B. Denkleştirmenin Şartları ve İspat İlkeleri

Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 21.02.2019 tarihli, E. 2016/10905, K. 2019/1534 sayılı kararına göre:

- **Taraf Sıfatı:** "Mirasta denkleştirme davalarında, sadece yasal mirasçı aleyhine denkleştirme talebinde bulunulabilir".

- **Kazandırmanın Niteliği:** "Kazandırma, miras payına mahsuben (iadeye tabi olarak) yapılmalıdır."

- **İade Terekeye Yapılır ve İspat Yükü:** Altsoya yapılan malvarlığı devirleri aksine açıklama yoksa karine olarak denkleştirmeye tabidir; altsoy dışındakilere yapılan kazandırmalarda ise denkleştirmeye tabi olduğunu ispat yükü davacıdadır.

- **Değerleme:** Denkleştirme kural olarak denkleştirme anındaki değere göre yapılır.

- **Geri Verme Usulü:** Türk Medeni Kanunu'nun 671. maddesi gereğince "Geri vermekle yükümlü olan mirasçı, dilerse aldığını aynen geri verir; dilerse payından fazla olsa bile değerini miras payına mahsup ettirir. Mirasbırakanın bu kurala aykırı tasarrufları ve mirasçıların tenkise ilişkin hakları saklıdır."

- **Halefiyet:** Türk Medeni Kanunu'nun 670. maddesi uyarınca mirasçılık sıfatını kaybeden mirasçıya ait geri verme yükümlülüğü, yerini alan mirasçılara paylarındaki artış oranında geçer.

C. Denkleştirmede Eşitlik Aranmaması ve Muris Muvazaası ile İlişkisi

Yargıtay kararlarında, mirasbırakanın sağlığında mirasçıları arasında bir paylaştırma ve denkleştirme yapmış olması, mirasçılardan mal kaçırma kastının bulunmadığına karine sayılmaktadır:

- Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 06.05.2024 tarihli, E. 2024/868, K. 2024/3184 sayılı kararında aktarılan ilk derece mahkemesi gerekçesine göre: "mirasbırakanın sağlığında miras paylarını kısmen veya tamamen mirasçıları arasında dağıtmak suretiyle denkleştirme yapmış olması halinde muris muvazaasından söz edilemeyeceği" kabul edilmiştir.

- Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 14.01.2019 tarihli (E. 2016/3319, K. 2019/91) kararında aktarılan önceki bozma ilamında "Denkleştirme sözkonusu olduğunda mirasçılara verilen taşınır ya da taşınmaz değerlerin eşit olmasının aranmayacağı da açıktır." denilmiş; Dairenin 09.06.2016 tarihli (E. 2014/17139, K. 2016/7067) kararında da aynı şekilde "denkleştirmede eşitlik aranmayacağı da kuşkusuzdur." ilkesi yinelenmiştir.

- Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 17.02.2021 tarihli, E. 2020/3461, K. 2021/853 sayılı kararında murisin hak dengesini gözeterek taşınmaz dağıttığı somut olayda "mal kaçırma amacıyla değil, paylaştırma iradesiyle hareket ettiği sonucuna varılmaktadır" tespiti yapılmıştır.

Buna karşın devrin amacı gerçekte bağışlama veya mal kaçırma ise sözleşme bedelli gibi gösterilse dahi tenkise veya iptale konu olabilir. Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 04.07.2023 tarihli, E. 2022/5428, K. 2023/3954 sayılı kararında bakım sözleşmesiyle yapılan devirler yönünden:

"Şayet bakım alacaklısının temliki işlemde bakıp gözetilme koşulunun değil de, bir başka amacı gerçekleştirme iradesini taşıdığı belirlenirse (örneğin mirasçılarından mal kaçırma düşüncesinde ise), bu takdirde akdin ivazlı (bedel karşılığı) olduğundan söz edilemez;

akitte bağış amacının üstün tutulduğu sonucuna varılır."

tespitine yer verilmiş, dosyada "yapılan devirlerin mal varlığının çok büyük bir kısmını oluşturduğu, davalı ...'in eşinin davacılara "gelin tarlalarınızı" alın yönündeki beyanları hep birlikte değerlendirildiğinde devrin bakım amacıyla değil de, diğer mirasçılardan mal kaçırma amacıyla yapıldığı" sonucuna varılmıştır.

6. UYGULAMADAKİ TEMEL AYRIMLAR VE DAVA TÜRLERİ

Kriter	Tasarrufun İptali Davası (TMK m. 557 vd.)	Tenkis Davası (TMK m. 560 vd.)	Mirasta Denkleştirme Davası (TMK m. 669 vd.)	Muris Muvazaası Nedeniyle Tapu İptal ve Tescil
Davanın Amacı	Hukuka aykırı, ehliyetsiz veya sakat ölüme bağlı tasarrufu hükümsüz kılmak.	Geçerli tasarrufun saklı payı zedeleyen kısmını kanuni sınıra çekmek.	Sağlararası karşılıksız kazandırmaların terekeye iadesini/mahsubunu sağlamak.	Mirastan mal kaçırma amaçlı muvazaalı devirleri geçersiz kılıp tescil ettirmek.
Dava Konusu Tasarruf	Yalnızca ölüme bağlı tasarruflar (vasiyetname, miras sözleşmesi).	Ölüme bağlı tasarruflar ve TMK m. 565'teki sağlararası kazandırmalar.	Yasal mirasçılara miras payına mahsuben yapılan sağlararası kazandırmalar.	Mirasbırakanın sağlığında yaptığı muvazaalı taşınmaz temlikleri.
Davacı Olabilenler	İptalde menfaati bulunan mirasçı veya vasiyet alacaklısı (TMK m. 558).	Yalnızca saklı payı zedelenen saklı paylı mirasçılar.	Yasal mirasçılar.	Yargıtay kararlarına göre saklı pay sahibi olsun veya olmasın miras hakkı çiğnenen tüm mirasçılar.
Süreler	Öğrenmeden itibaren 1 yıl; her hâlde 10 veya 20 yıllık hak düşürücü süre (TMK m. 559).	Öğrenmeden itibaren 1 yıl; her hâlde 10 yıllık hak düşürücü süre (TMK m. 571).	Mirasın tasfiyesi ve paylaşımı kurallarına bağlıdır.	Muvazaa iddiasında ayni hakka dayalı olarak kural olarak hak düşürücü süreye tabi değildir.

7. İNCELENEN YARGI KARARLARI ÖZET TABLOSU

Aşağıdaki tabloda bu rapor kapsamında incelenen kararların mercileri, tarih-sayı künyeleri ve kararın varılan sonucu yer almaktadır:

Mahkeme / Yargı Organı	Tarih	Esas No	Karar No / Başvuru No	Kararın Sonucu
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	06.05.2024	2024/868	2024/3184	Onama
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	14.01.2021	2017/3025	2021/144	Bozma
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	24.02.2021	2020/200	2021/1010	Düzeltilerek onama
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	04.07.2023	2022/5428	2023/3954	İlk Derece Mahkemesi kararının bozulması
Yargıtay 14. Hukuk Dairesi	09.06.2020	2019/2437	2020/3480	Bozma
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	31.05.2021	2020/3146	2021/2915	Bozma
Yargıtay 7. Hukuk Dairesi	17.02.2026	2024/4992	2026/850	Onama
Yargıtay 7. Hukuk	05.03.2024	2023/202	2024/1320	Bozma

Dairesi				
Yargıtay 7. Hukuk Dairesi	06.11.2024	2024/3864	2024/4944	Bozma
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	17.02.2021	2020/3461	2021/853	Bozma
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	03.11.2025	2024/5185	2025/4838	Onama
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	18.12.2017	2015/1977	2017/7443	Bozma
Yargıtay 14. Hukuk Dairesi	30.03.2017	2017/93	2017/2527	Onama
Yargıtay 7. Hukuk Dairesi	14.03.2024	2024/1020	2024/1555	Bir davacı yönünden onama, diğer davacılar yönünden ret
Anayasa Mahkemesi	20/10/2021	—	2018/38147	İhlal (Yeniden yargılama kararı)
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	14.05.2025	2024/2186	2025/2563	Onama
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	14.01.2019	2016/3319	2019/91	Onama
Yargıtay 14. Hukuk Dairesi	21.02.2019	2016/10905	2019/1534	Bozma
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	06.12.2022	2022/6272	2022/7922	Onama
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	28.03.2024	2023/4745	2024/2575	Bozma
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	17.05.2022	2022/1094	2022/3940	Kısmen bozma, kısmen ret
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	25.01.2024	2022/6925	2024/671	Düzeltilerek onama
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	03.02.2016	2015/16600	2016/1098	Bozma
Yargıtay 1. Hukuk Dairesi	09.06.2016	2014/17139	2016/7067	Bozma
Yargıtay 7. Hukuk Dairesi	07.03.2023	2021/7508	2023/1372	Bozma

Av. Sabri AKSOY
e-imzalıdır.